

مجموعه آثار اخلاقی آیه الله علی مشکینی قدس سره

المواعظ العادیه

(اصاحیح شامرشى)

فارسی - عربی

جلد اول

ترجمه و تحقیق

سید مرتضی موسوی قافله‌باشی

مجموعه العددية (نصايح شمارشي) / ج ۱

مؤلف: آية الله على مشكيني

مقدمه و تشریح: آية الله العظمى موسوی قافله‌باشی

کنترل نسخه: رسول الله

نظارت: محمد بن درایت

استخراج احادیث: شعبان

اعراب گذاری: حسین نجف‌آبادی

نمونه خوانی: مهدی جوهری

صفحه‌آرایی: مهدی خوشرفتر

استخراج فهرست‌ها: محمدرکیم صالح

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: پنجم / ۱۳۹۶

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۵۰۰

قیمت دوره: ۶۵۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۴۰۵۲۳ / فاکس: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۷

ص.ب ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دانشی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۴۵ / فروشگاه شماره ۱۰۰ (قدابان معلم،

مجتمع ناشران، طبقه همکف پلاک ۲۹) تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۸۴۲۳۰۹ / ۰۲۵ - ۳۷۸۴۲۳۱۰

فروشگاه شماره ۳۰۰ (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی ر.ع.ا در شرقی ۷) تلفن: ۰۲۱ - ۵۱۲۲۴۲۰۶۲

فروشگاه شماره ۴۰۰ (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی ر.ع.ا در جنوبی) تلفن: ۰۲۱ - ۵۱۲۲۴۲۰۶۱

فروشگاه شماره ۵۰۰ (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی ر.ع.ا بازار قدیم) تلفن: ۰۲۱ - ۵۵۹۳۰۹۹۹

پلاک ۱۹/۱

<http://darolhadith.ir>

ISBN(set): 978 - 964 - 493 - 726 - 2

darolhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 727 - 9

<http://shop.darolhadith.ir>

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۵	فهرست مساب
۹	پیش‌گفتار
۱۱	یادداشت دبیر علمی هادیش
۱۹	پیش‌گفتار مترجم
۲۱	مقدمه

باب یکم: بیانات

۲۹	فصل اول: سخنانی که برخی عالمان در ردیف الف درج کرده‌اند
۳۵	فصل دوم: جملاتی از پیامبر اکرم ﷺ و آداب شرعی که ویژه سخنان جامع است
۶۵	فصل سوم: حکمت‌هایی از پیامبر ﷺ که با کلمه «مَن = هر که» شروع می‌شود
۸۱	فصل چهارم: حکمت‌ها و پندهای رسیده از پیامبر خدا ﷺ
۱۰۱	فصل پنجم: حکمت‌هایی از پیامبر ﷺ که در متن عربی با لفظ «لا» وارد شده است
۱۱۳	فصل ششم: سخنان حکمت‌آمیز پیامبر اکرم ﷺ که با کلمه «إِنَّ» شروع شده است
۱۲۰	فصل هفتم: سخنان حکمت‌آمیز پیامبر عظیم الشان ﷺ
۱۱۱	فصل هشتم: قسمت دیگری از بیانات حکیمانانه پیامبر اسلام ﷺ
۶۱	فصل نهم: تمثیل در کلام پیامبر اسلام ﷺ
۱۴۵	فصل دهم: سخنان حکمت‌آمیز امیر المؤمنین ﷺ به ترتیب الفبا
۱۴۵	حرف الف

١٤٧	حرف باء
١٤٧	حرف تاء
١٤٩	حرف ثاء
١٥١	حرف جيم
١٥١	حرف حاء
١٥٣	حرف شاه
١٥٥	حرف دال
١٥٥	حرف ذال
١٥٧	حرف ر
١٥٩	حرف زاء
١٥٩	حرف سين
١٦١	حرف شين
١٦٣	حرف صاد
١٦٣	حرف ضاد
١٦٥	حرف طاء
١٦٧	حرف ظاء
١٦٧	حرف عين
١٧٣	حرف غين
١٧٥	حرف فاء
١٧٥	حرف قاف
١٨٠	حرف كاف
٢٩	حرف لام
٢٩	حرف ميم
٢٩١	حرف نون
٣٠١	حرف واو
٣٠٣	حرف هاء

- حرف یاء ۳۰۷
- فصل یازدهم: سخنان بعضی از علما ۳۱۵
- فصل دوازدهم: کلام حکیمان ۳۲۵

باب دوم: پندهای دوگانه

- فصل اوّل: روایات شیعه از پیامبر ﷺ ۳۴۵
- فصل دوم: احادیث سنن از پیامبر اسلام ﷺ ۳۵۳
- فصل سوم: احادیثی از طریق شیعه از پیامبر گرامی اسلام ﷺ ۳۶۷
- فصل چهارم: احادیثی که شیعه و سنی از امیرالمؤمنین ﷺ نقل کرده‌اند ۳۷۵
- فصل پنجم: احادیثی از حضرت امیر صادق ﷺ ۴۱۹
- فصل ششم: پندهای حکیمان و زاهدان ۴۲۵
- فصل هفتم: آنچه از امام حسن مجتبیٰ ﷺ روایت شده است ۴۴۱
- فصل هشتم: حدیث‌های دوگانه در سنیّت علی ﷺ ۴۵۱

باب سوم: پندهای سه‌گانه

- فصل اوّل: پندهای خداوند متعال به پیامبران ۴۵۹
- فصل دوم: روایاتی که اهل تسنن از پیامبر ﷺ نقل کرده‌اند ۴۶۳
- فصل سوم: احادیثی که شیعه و سنی از پیامبر ﷺ روایت کرده‌اند ۴۸۳
- فصل چهارم: احادیثی که شیعه از پیامبر اکرم ﷺ روایت کرده است ۵۱۵

پیش‌گفتار

تکریم «المان» انسانیت و ارسته، نشان پویایی و کمال‌طلبی جامعه به‌شمار می‌رود، چنان‌که، از قدردانی و احترام سرایدای انسانی خیر می‌دهد.

حضرت آیه الله سررا علم سکیم ﷺ، از معدود انسان‌هایی است که علم را با عمل، و زهد و ساده‌زیستی را با مبارزه و فعالیت‌های اجتماعی، درآمیخت. زندگی ایشان، ابعاد گسترده‌ای داشت که شایسته است برای بهره‌گیری آینه‌وار در تجزیه و تحلیل قرار گیرد، از جمله:

۱. ویژگی‌های اخلاقی،

۲. تدریس و عالم‌پروری،

۳. تألیف و پژوهش،

۴. فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی.

همچنین از ایشان، دست‌نوشته‌های بسیار و نیز درس‌ها و سخنرانیها را روان بر جای مانده که شایسته بود برای استفاده جامعه علمی و عموم مردم، آماده بهره‌برداری گردد.

به خواست خداوند و اهتمام علاقه‌مندان ایشان، این مجموعه‌ها - تا آن‌جا که امکان دست‌یابی به آنها فراهم گردید -، آماده‌سازی شده‌اند که اینک به مناسبت همایش بزرگداشت آن مرحوم، انتشار می‌یابند.

خداوند، روح آن انسان بزرگ را قرین رحمت خویش قرار دهد و او را با اولیای صالحش

محشور گرداند!

محمد محمدی ری‌شهری

یادداشت دبیر علمی همایش

یکم. ماهی احسانی به زندگانی آیه الله مشکینی

حضرت آیه الله مرید علی کبر فیض، معروف به مشکینی در آذرماه سال ۱۳۰۰ شمسی (ربیع ثانی، ۱۳۴۰ قمری) در روستای «لنی» از توابع مشکین شهر، در استان اردبیل، دیده به جهان گشود و در ۸ مرداد ۱۳۱۶ (صادقین ۱۳۱۶) در رجب ۱۴۲۸ دارفانی را وداع کرد.

آموزش‌های اولیه را در نجف اشرف به هنگام حضور پدر برای تحصیل علوم دینی در آن حوزه مقدس، آغاز کرد و پس از بازگشت به وطن نیز فراگیری علوم دینی را در نزد پدر، ادامه داد. پس از فوت پدر، برای ادامه تحصیل، در اردبیل شد و چند ماهی در آنجا به آموختن دروس مقدماتی مشغول بود و سپس به ادامه تحصیل، به قم مهاجرت کرد و در حوزه علمیه قم، در درس حضرات آیات: حجّت، محقق داماد، بروجردی و امام خمینی - رحمه الله - شرکت جست. در این دوره از زندگی، ایشان، مهاجرت کوتاه مدت داشت و حدود هفت ماه در این شهر، زندگی کرد و از محضر اساتید آن دیار، بهره بُرد؛ ولی پس از گرمی هوای نجف و ضعف مزاج، مجبور به بازگشت شد و تحصیل و تدریس خود را در قم ادامه داد.

آیه الله مشکینی یکی از استادان میرز حوزه علمیه قم به شمار می‌رفت. در سالیان ابتدای تدریس و سطح و نیز درس تفسیر و اخلاق و درس خارج فقه ایشان، مورد توجه بود و نام بردن بسیاری تربیت کرد.

زندگی آیه الله مشکینی ابعادی گسترده داشت. وی از یک سو، مدرّس حوزه‌های علمیه بود از سوی دیگر، محقق و نویسنده‌ای پرکار و صاحب آثار فراوان، و در کنار این دو، به فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نیز - چه پیش از پیروزی انقلاب اسلامی و چه پس از آن - اهتمام

ویژه داشت.

مجموعه تلاش‌های فکری و عملی ایشان در بخش‌های ذیل، قابل دسته‌بندی است:

الف. آثار مکتوب

۱- کتاب و پنج عنوان از آثار مکتوب آیه الله مشکینی در زمان حیات ایشان به چاپ رسیده بود^۹

عناوین این کتاب‌ها این قرار است:

۱. ترجمه قرآن کریم به فارسی،
۲. التفسیر المیسر لنفسی سورة آل عمران،
۳. تفسیر سورة «ص»،
۴. التطور في القرآن، (ارای تفسیر آیه فارسی با عنوان تکامل در قرآن)،
۵. المواعظ العددية (دار - ترجمه فارسی، عنوان نصایح یا سخنان چهارده معصوم)،
۶. قصار الجمل (احادیث کوتاه تحت عنوان موضوعات، دو جلد)،
۷. مفتاح الجنان (کتاب دعا، تکمیل المصباح المنیر)،
۸. الهادی الى موضوعات نهج البلاغة،
۹. مسلکنا في العقائد والأخلاق والعمل (دارای ترجمه فارسی با عنوان راه ما)،
۱۰. دروس في الأخلاق (یک دوره اخلاق، دارای ترجمه فارسی با عنوان درس‌های اخلاق)،
۱۱. الزواج في الإسلام (دارای ترجمه فارسی با عنوان ازدواج در اسلام)،
۱۲. اصطلاحات الأصول،
۱۳. تحریر «المعالم»،
۱۴. الرسائل الجديدة،
۱۵. مصطلحات الفقه،
۱۶. الفقه المأثور (دوره فقه به طرزی نوین)،
۱۷. واجب و حرام احکام الزامی (دوره فقه)،
۱۸. واجبات و محرمات در شرع اسلام،
۱۹. تقلید چیست؟،
۲۰. بحثی پیرامون خمس،
۲۱. امر به معروف و نهی از منکر،
۲۲. حاشیه توضیحی بر کتاب مضاربه العروة الوثقی،

و دست‌نوشته‌هایی نیز از ایشان بر جای مانده که هنوز منتشر نشده‌اند.

ب. تدریس

آیه الله مکی‌نئی در طول زندگی علمی، هیچ‌گاه تدریس را رها نکرد. وی از اساتید به‌نام و خوش‌بیان حوزه‌های علمیه به‌شمار می‌رفت و درس‌های مقدمات، سطح و خارج را در حوزه‌ها تدریس کرد و جز آن، درس تفسیر قرآن و درس اخلاق هفتگی نیز داشت.

ج. فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی

فعالیت‌های سیاسی آیه الله مکی‌نئی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی و همراهی ایشان با نهضت امام خمینی علیه السلام، بر دوش نهاده نمی‌شود. نام ایشان همیشه به‌عنوان یکی از برجسته‌ترین یاران امام علیه السلام مطرح بود. برخی از این فعالیت‌ها عبارت‌اند از:

۱. امضای نامه مشهور اعلان مرجعیت امام خمینی

۲. مهاجرت اجباری به مشهد،

۳. تبعید به کرمان،

۴. تبعید به گلپایگان،

۵. تبعید به کاشمر.

د. فعالیت‌های فرهنگی

آیه الله مکی‌نئی، در کنار فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی، به فعالیت‌های فرهنگی نیز اهتمام داشت که برخی از آنها عبارت‌اند از:

۱. تأسیس مؤسسه «الهادی» و چاپ و نشر کتب مفید اسلامی،

۲. تأسیس مدرسه علمیه «الهادی»، جهت پرورش طلاب،

۲۳. المنافع العامة (شرح کتاب احیاء الموات شرائع الإسلام)،

۲۴. زمین و آنچه در آن است،

۲۵. قضا و شهادت،

۲۶. کنشکول حکمت.

۳. ساخت بیمارستان «الهادی» جهت مداوای اقشار کم درآمد.

هـ. منصبها و مسئولیتها در جمهوری اسلامی ایران

۱. عضو و رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.

۲. عضو مجلس خبرگان تدوین قانون اساسی.

۳. مسئول گزینش و اعزام قضات، با حکم امام خمینی علیه السلام.

۴. امام جامعه علمی با حکم امام خمینی علیه السلام و آیه الله خامنه‌ای - دام ظلّه -.

۵. عضو هیئت رئیسه شورای بازنگری قانون اساسی.

۶. عضو هیئت رئیسه مجلس خبرگان رهبری.

دوم. فعالیت‌های علمی همایش

اینک برای قدردانی از تلاش‌های ارزشمندی که الهی و زنده نگه داشتن نام و یاد او و نیز فراهم ساختن زمینه بهره‌برداری و آگاهی افراشته جامعه علمی عموم مردم از اندیشه‌ها و زندگی او، تلاش می‌شود تا میراث علمی و عملی وی در دسترس همگان قرار گیرد. این عنوان، نشر یابد:

الف. مجموعه آثار آیه الله مشکینی

تصحیح و تحقیق تمامی آثار ایشان اعم از چاپ شده و دست‌نویس است. چاپ آنها در یک مجموعه پنجاه جلدی به ترتیب زیر:

۱. ترجمه قرآن کریم به فارسی، ۱ جلد

۲. تفسیر روان، ۸ جلد

۳. تفسیر مبسوط، ۲ جلد (جلد اول: تفسیر سوره‌های آل عمران، نساء، مائده، بحث و تحلیل در

قرآن؛ جلد دوم: تفسیر سوره‌های فاتحه، بقره، لقمان و ص)

۴. رسائل قرآنی، ۲ جلد

۵. المواعظ العددية، ۳ جلد

۶. قصار الجمل، ۲ جلد

۷. مفتاح الجنان، ۱ جلد

۸. الهادي الى موضوعات نهج البلاغة، ۱ جلد

۹. مسلکنا فی العقائد والأخلاق والعمل، ۱ جلد
۱۰. دروس فی الأخلاق، ۱ جلد
۱۱. الزواج فی الاسلام، ۱ جلد
۱۲. الأصول، شامل «اصطلاحات الأصول» و «تحریر المعالم»، ۱ جلد
۱۳. الرسائل الجديدة، ۱ جلد
۱۴. مصطلحات الفقه، ۱ جلد
۱۵. مع المعالم، ۱ جلد
۱۶. التعلیقات الاستدلالية علی «شرائع الإسلام»، ۳ جلد
۱۷. التعلیقة الامتدادیة لملحمة «الروة الوثقی»، ۳ جلد
۱۸. التعلیقة الامتدادیة علی «تحریر الوسیلة»، ۱۰ جلد
۱۹. تحریر «التحریر»، ۱ جلد
۲۰. نوشتارهای فقهی (کتاب «الحرام و حرام»، «تعلیقات چیست؟»، «امر به معروف و نهی از منکر»، «بحثی پیرامون خمس»، «کتاب قضا و شهادت» و «سین و آنچه در آن است»، ۱ جلد
۲۱. رسائل فقهی و اصولی، ۲ جلد
۲۲. کشکول حکمت، ۱ جلد
۲۳. مقالات، مقدمه‌ها، تقریظ‌ها و نامه‌ها، ۲ جلد

ب. گفتارها

۱. درس‌های تفسیر،
۲. درس‌های اخلاق،
۳. درس‌های فقه،
۴. خطبه‌های نماز جمعه،
۵. سخنرانی‌ها.

ج. یادنامه آیه الله مشکینی

۱. زندگی و مبارزات آیه الله مشکینی (با همکاری مرکز اسناد انقلاب اسلامی).

۲. آیه الله مشکینی از نگاه دیگران.
۳. آیه الله مشکینی در اسناد ساواک.
۴. آیه الله مشکینی در مجلس خبرگان.
۵. آیه الله مشکینی در جامعه مدرسین.
۶. مجموعه مقالات همایش بزرگداشت آیه الله مشکینی.

د. برنجهای بیخ

۱. انتشار حیرنامه همایش.
۲. تولید نشریه مجامعه آثار همایش.
۳. راه اندازی نگاه اینترنتی.

سوم. درباره مجموعه آثار

آنچه به عنوان مجموعه آثار سرسبه می‌گردد، تمامی نوشته‌ها و مکتوبات چاپ شده و چاپ نشده آیه الله مشکینی است که با جستجو در کتابخانه‌ها، مراکز ایشان و مجلات و کتاب‌ها به دست آمده است.

آنچه کمیته علمی درباره مجموعه آثار به طور عام انجام داده، به شرح زیر است:

۱. تنظیم موضوعی نوشته‌ها.
۲. افزودن حدّ اقلی از تملائم ویرایشی.
۳. استخراج مصادر نقلیها.
۴. اعراب‌گذاری حدّ اقلی متون عربی.
۵. اصلاح و تکمیل عناوین.
۶. تهیه فهرست فنی.

والبتّه در مورد آثار چاپ نشده، در حدّ تصحیح نسخه‌های دست‌نویست، کار علمی صورت

پذیرفته است.

چهارم. درباره این اثر

کتاب المواعظ العددیة تلخیص و تنقیح کتاب الاثنی عشرة فی المواعظ العددیة سید محمد عاملی می باشد. این کتاب در نخست با حواشی آیه الله احمدی میانجی منتشر شد. ترجمه فارسی آن توسط آیت الله احمد جنتی با نام های «سخنان چهارده معصوم»، «هزار و یک سخن» و «نصایح» بارها به چاپ رسید.

در چاپ حاضر که همایش بزرگداشت آیت الله مشکینی آن را منتشر می سازد متن عربی به همراه ترجمه فارسی عرضه می گردد. ترجمه فارسی توسط حجت الاسلام والمسلمین قافله باشی صورت گرفته. بارها مقالات تحقیقی و علمی نیز توسط محققان همکار دبیرخانه علمی کنگره به انجام رسیده است.

کارهای محققان همکار کنگره بدین شرح است:

- ویرایش و علامت گذاری و اعماد قوعد املاء عربی.

- اعراب گذاری کامل احادیث

- کنترل و تصحیح ترجمه فارسی

پنجم. تقدیر و سپاس

پایان سخن را باید به پاسداشت تلاش های علمی و عرصه دست اندرکاران اختصاص داد:

نخست، از محققان و اندیشمندانی که در تصحیح آثار و نگارش مقالات، سهمی بزرگ در این همایش داشتند.

دوم، از دست اندرکاران دبیرخانه همایش که بار سنگین کارها بر عهده آنان بود سوم، از بیت آیه الله مشکینی و مسئولان مؤسسه الهادی که در تهیه و دراختیار داشتن نسخه های چاپی و دست نوشت آثار و نیازمندی های همایش، خالصانه و بی دریغ، همراهی داشتند.

چهارم، از مراکز و نهادهای علمی، فرهنگی و اجرایی کشور، به ویژه در قم و اردبیل.

در نهایت از اعضای شورای علمی - سیاست گذاری همایش، حضرات آقایان:

۱. آیه الله رضا استادی،

٢. آية الله محمد محمدى رى شهرى.
٣. آية الله سيد على حائرى.
٤. حجة الاسلام والمسلمين محمد على مهدوى راد.
٥. حجة الاسلام والمسلمين سيد حسن عاملى.
٦. حجة الاسلام والمسلمين سيد مرتضى قافله باشى.
٧. حجة الاسلام والمسلمين على عبد اللهى.
٨. حجة الاسلام والمسلمين عادل مولايى.

مهدى مهريزى
دبير علمى همايش

www.Ketab.ir

پیش‌گفتار مترجم

انسان، موجودی زنده است. تحرک و نشاط دارد. خُمود و رکود دارد. حیات و ممات دارد. تاریخ داشته است. گذشته را بررسی و آینده را پیش بینی می‌کند برای امروز و فردا برنامه‌ریزی دارد.

برای زندگی بهتر و آینده درخشان، برنامه دقیق و عمیق لازم است. آگاهی از آسیب‌ها و خطرات و توجه به راه‌های برطرف کردن آنها، استعدادها، شکوفایی و رشد و ترقی را در پی دارد.

اطمینان از آینده و تضمین آن، رابطه مستقیم با دقت برنامه و غنای برنامه‌ریزی دارد. درستی و قوام برنامه هم ناشی از استحکام مانی استوار است که بر آن بنا نهاده شده است. برای تحول و پیشرفت، چاره‌یست جز اینکه در پرتو «نور» به سوی «سعادت» گام برداشت و با پیمودن «صراط مستقیم» به «کمال» رسید.

منطق حقیقت‌جویی و بینش عمیق و بصیرت نافذ و عقلا سلیم می‌کند که باید در پرتو «نور» حرکت کرد و هدایت الهی را از مجرای صحیح به دست آورد.

آری! رسیدن به کمال، فقط با جست‌وجوی راه مستقیم و یافتن حقیقت در پرتو هدایت پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ و گفتار نورانی ایشان میسر است.

کتاب حاضر، مجموعه‌ای از پندها و رهنمودهای نورانی حضرت خاتم الانبیاء ﷺ و امیرالمؤمنین ﷺ و ائمه معصومین ﷺ و برخی حکما و عرفا است که حضرت آیت الله العظمی علی مشکینی - رضوان الله علیه - جمع آوری کرده و به شالوده اصلی آن که کتاب الاتر عشریه نام داشت ملحق نموده و آن را المواعظ العدیدیه نامیده‌اند و سال‌ها پیش، با تلاش و همت حضرت آیه الله احمد جنتی - دامت برکاته - ترجمه شد و نصایح نام گرفت.

پس از استقبال زیاد اقشار مختلف پویندگان راه سعادت از این کتاب، مؤلف تصمیم گرفتند در کتاب فوق تجدید نظر نمایند و نتیجه این شد که به تناسب نیاز و موارد ابتلا، مواردی حذف و تعداد زیادی روایات افزوده شد.

مؤلف گرامی، سپس این جانب را مأمور کردند که کتاب المواعظ العددية را علاوه بر ویرایش جدید مورد بازنگری قرار دهم و علاوه بر افزودن منابع و مستند روایات در پاورقی، ترجمه کنیم.

دین تیب، مجموعه حاضر، علاوه بر مزایای آخرین چاپ، دارای امتیازات دیگری است از جمله:

الف) مصدری تلاش راوان گروه مصدرياب، تمام روایات، مورد مذاقه قرار گرفت و مصادر شيعه و اهل سنت، بررسی و مستندات، در پاورقی اضافه شد. البته تعدادی از روایات یا اقوال، در محدود بررسی یات نشد و ان شاءالله در چاپ‌های بعدی به حول و قوه الهی اضافه خواهد شد.

ب) ترجمه: برای ترجمه کتاب، ترجمه ثلث روایات که سابقاً توسط حضرت آيةالله جنتی ترجمه و در کتاب نضایح آورده شد، مورد استفاده قرار گرفته است و در ترجمه سایر روایات سعی شده است که اختصار و دقت ترجمه احاط شود و حتی المقدور از واژگان معادل بهره‌گیری شود. البته در مواردی شرح و توضیح کوتاهی داخل پراوتر اضافه شده است.

ج) نمایه: کتاب المواعظ العددية در چاپ‌های قبلی فاقد نمایه راهنما است که جستجو فقط بر اساس عدد یاد شده در پندها میسر بود. برای سهولت جستجو و یافتن حدیث مورد نظر نمایه تدوین گردید.

در خاتمه لازم است از زحمات عزیزانی که در گروه‌های ترجمه، مصدريابی، فهرست‌نویسی، بازنگری و تایپ و صفحه‌آرایی و نشر و چاپ تلاش کرده‌اند تقدیر و تشکر نمایم. خصوصاً برای آقایان حجة الاسلام والمسلمین محمدصادق الهی و

حجة الاسلام والمسلمین علی صدرائی و آقای فخرالدین جلیلود که در ترجمه و مراحل مختلف، زحمات فراوانی را متحمل شده‌اند، از خداوند، جزای خیر مسئلت دارم. امید است ترجمه حاضر که به همراه متن عربی کتاب المواعظ العددیة به پیشگاه حضرت بقیة الله الاعظم علیه السلام تقدیم می‌گردد، مورد رضای الهی واقع شود و دعای خیر آن بشوای غایب را، برای این بنده به آرمغان آورد!

إن شاء الله تعالی

۲۲ صفر ۱۴۳۱ ق / ۱۸ بهمن ۱۳۸۸ ش

سیدمرتضی موسوی قافله‌باشی

www.ketab.ir

المقدمة

الحمد لله الموجود بكل مكان، و المعبود بكل أوان، و المدعو بكل لسان، و المحبوب بكل قلب، و المعبود بكل زمان. و الصلاة و السلام على رسوله و نبيه و أمينه على وحيه، و زائمه أمر و نهيه، سيدنا محمد و على آله الطاهرين، و المعصومين المنصوبين من قبله بأمر رب العالمين، عدتهم من الصلوات أزكاها، و من التحيات أنماها و أغلاها، و اللعن على أعدائهم أجمعين.

و بعد، الكتاب الثاني بين يديك الذي أسميته بالمواعظ العددية، أصله ما ألفه السيد الجليل محمد بن الحسن العاملي بعينائي من أسباط المحقق الكبير الشهيد الثاني قدس سرهما، و كان قد سماه كتاب الائمة عشرية في المواعظ العددية. و حيث كان غرضنا من هذا التأليف انتفاع الطلاب و المشتغلين ببليغ الداعي شتى نواحي إيران و في سائر مجتمعات المسلمين من علوم الإسلام و الأخبار المأثورة عن الأئمة المعصومين عليهم السلام، و كان في الكتاب مطالب لا تناسب هذا الغرض من المسائل الصارفة عن نوية و غيرهما، هذبته و لخصته قبل عشرين سنة و أخذت منه الأحاديث المأثورة عن أهل بيت الوحي عليهم السلام المنقولة بطرق الفريقين. و كان الكتاب مؤلفا على طريق الأعداد إلى اثني عشر، أضفنا إلى ذلك في الطبعة الأولى من الكتاب ما بلغ أربعمئة، ثم اتفق أني حررت الكتاب مرة ثانية، فأنفقت منه ما لم يكن محل الابتلاء في عصرنا هذا، و أضفت بدله نصوصا كثيرة مرتبة ترتيبا جديداً على طريق أصل الكتاب، فصار بحمد الله سफراً شريفاً و افيأً بكثير ممّا يقصده أهل السجدة، حاوياً لأنارة من علوم و أهل بيت الوحي عليهم السلام، و بقية ممّا تركه آل يس عليهم السلام، من المعارف و الحكم و الأمثال و المواعظ، و مع ذلك فيه جم غفير ممّا أفاده علماء الفنون في

پیش‌گفتار

ستایش برای خداوندی است که در همه جا حضور دارد، و معبود همیشگی است، و با هر زبانی خرسوده می‌شود و حساب بر دلی است، و در هر زمانی اطاعت می‌گردد. و صلوات و سلام بر فرستاده اش و بر اهل بیت و ائمه وحی، و صاحب امر و نهیش: سرور ما محمد و بر خاندان پاک و معصوم و منصوب است. چنانچه فرماید: پروردگار جهانیان، که بر بر آنان باد نیکوترین صلوات‌ها و والاترین و ارزشمندترین تحیت، و بر تمامی دشمنانشان لعنت باد.

اصل کتابی را که پیش روی شماست، آن را *الاعظ العددية* (= نصایح شمارشی) نامیده‌ام، سیّد جلیل محمد بن حسن عاملی رحمته الله از نوادگان علیه السلام حقیق: رگ شهید دوم - خداوند روح هر دو را پاگ گرداند - تألیف کرده است. و او آن را *المواعظ العددية* (= دوازده گانه‌ها در نصایح شمارشی) نامیده است. از آنجایی که هدف آن، از تدوین این اثر، بهره بردن طلاب و درس‌آموزان معارف اسلامی و اخبار نقل شده از امامان معصوم علیهم السلام برای تبلیغ دین در مناطق مختلف ایران و دیگر جوامع اسلامی است. و اصل کتاب، مطالعاتی در سرف و نحو و دیگر چیزها داشت، و مناسب چنین هدفی نبود، من بیست سال پیش، آن را پیراستم و خلاصه کردم و از آن، حدیث‌های روایت شده از اهل بیت وحی علیهم السلام را که با دو طریق *سنی* و *شیعه* نقل شده، گرفتیم، و چون کتاب، به روش عددی تا عدد دوازده تنظیم شده بود، در چاپ نخست، به آن *بیست‌هفت* عددی را تا عدد چهارصد افزودم، و بار دیگر آن را پیراستم و از آن، احادیثی را که در روزگار ما مورد ابتلا نیست، حذف کردم و به جای آنها روایت‌های زیادی را به همان روش کتاب، یعنی روش عددی، اضافه کردم و الحمد لله کتاب خوبی شد که هدف اهل تبلیغ را بر می‌آورد، و روایت‌هایی از دانش اهل بیت وحی علیهم السلام و دیگر میراث آل یاسین علیهم السلام از معارف و حکمت و امثال

الأعصار الماضية، و الأقدمون من الحكماء و الزهاد و العباد، نقلناها تبعاً لأصل الكتاب، و إلا ففي ما نقلناه عن رسول الله ﷺ و أهل بيت العصمة و الطهارة غنى و كفاية.

قد كان تكفل في الطبعة الأولى بتوضيح لغاته و تفسير غرائب الصديق الكريم و الفقيه المتضلع في شتى فنون الإسلام المولى «عليّ الأحمدى الميانجى» قدس الله سره و أعلى في الجنان درجته، و في هذه الطبعة الأخ الفاضل «الشيخ نعمان النصري» أدام الله عليه نعمه و نوره، قد كرمنا بالشناء الجميل و الشكر المتواصل، كما أشكر الأعزاء محمّد باقر النجفي و مهدي البوهرجى اللذين تحملاً أعباء طباعة الكتاب و مقابلته.

وفقنا الله سبحانه بإتمامه و جعل عاقبة أمرنا خيراً من ماضيه، و الحمد لله أولاً و آخراً.

عليّ المشكيني

ربيع الأول ١٤٢٥ق

ال شهر أردى بهشت ١٣٨٣ش

و پندها را در برمی‌گیرد. و علاوه بر این مطالب، حاوی موضوعات زیادی از عالمان فن در روزگارهای گذشته و حکیمان پیشین و زاهدان و عبادت‌پیشگان است، که بر حسب نقل کتاب اصلی، آنها را هم نقل کردم. و گرنه، آنچه از رسول خدا ﷺ و خاندان عصمت و طهارتش روایت کرده‌ایم کافی و بسنده است.

در چاپ نخست، دوست گرامیم، فقیه پر اطلاع در فنون و علوم گوناگون اسلامی، جناب [آیت الله] آقای علامه مهدی نجفی - خداوند روحش را پاک گرداند و در بالاترین جایگاه بهشت جایش دید -، به پیشنهاد من، توضیح نوشت و واژه‌های غریب آن را شرح کرد. و در این چاپ، برادر فاضل، شیخ زین‌العابدین نصری - خداوند نعمت و نصرش را بر او مدام کند - عهده دار همان مهم گردید. از این دوستان عزیزانم تشکر کنم؛ همان‌گونه که از عزیزانم محمد باقر نجفی و مهدی جوهرچی که مسئولیت تایپ و قاپدانش را بر عهده داشتند، سپاس گزارم. خداوند ما و آنان را به کسب سعادت و توفیق دهد و پایان کارمان را بهتر از گذشته گرداند. ستایش از آغاز تا فرجام از آن خداست.

علی مشکینی

بیع الأول ۱۴۲۵ ق

ارد، شت ۱۳۸۳ ق